

Poznań, 14 stycznia 2019 r.

Obywatele Ukrainy w aglomeracji poznańskiej

W aglomeracji poznańskiej przebywa około 100 tys. obywateli Ukrainy, większość to mężczyźni, osoby w wieku od 26 do 40 lat, z wykształceniem wyższym. Ponad połowa z nich zamieszkuje w Poznaniu.

1. Badania dotyczące Ukraińców w aglomeracji poznańskiej

Od maja do października 2018 r. Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Polska-Ukraina w Poznaniu i Konsula Honorowego Ukrainy w Poznaniu we współpracy z Urzędem Miasta Poznania i Starostwem Powiatowym w Poznaniu przeprowadziło badanie „Poznaj Sąsiada! Obywatele Ukrainy w Metropolii Poznańskiej. Dwa spojrzenia”.

Na podstawie badania szacuje się, że w aglomeracji poznańskiej, obejmującej obszar miasta Poznania i powiatu poznańskiego, przebywa ok. 100 tys. obywateli Ukrainy. Większość z nich to pracownicy tymczasowi. W 2017 r. zarejestrowano 62,7 tys. oświadczeń pracodawców z Poznania i powiatu poznańskiego o zamiarze zatrudnienia obcokrajowca. Liczną grupę stanowią także obywatele Ukrainy studiujący w poznańskich szkołach wyższych. W 2017 r. było ich blisko 2 tys.

Liczbę obywateli Ukrainy przebywających w aglomeracji poznańskiej i korzystających z polskiego systemu edukacji powiększają dzieci obywateli Ukrainy uczące się w szkołach lub przedszkolach, a liczbę pracowników grupa obywateli Ukrainy wybierających pracę „na czarno”. W 2018 r. w poznańskich szkołach naukę pobierało blisko 0,6 tys. dzieci obywateli Ukrainy, a ponad 0,1 tys. uczęszczało do poznańskich przedszkoli.

Dwie trzecie obywateli Ukrainy w aglomeracji poznańskiej to mężczyźni, ponad połowa legitymuje się wykształceniem wyższym, a ponad jedna czwarta wykształceniem średnim. Blisko połowa obywateli Ukrainy to osoby w wieku 26-40 lat, co czwarty jest w wieku do 26 lat. Ponad połowa z nich mieszkała na Ukrainie w małych miastach lub na wsi. Duża grupa przybyła z części wschodniej i środkowej Ukrainy. Ich wspólną motywacją przyjazdu do Polski jest chęć zamieszkania w kraju o wyższym standardzie życia niż na Ukrainie oraz możliwość korzystania z oferty edukacyjnej na europejskim poziomie. Większość z nich pracuje w aglomeracji poznańskiej, przede wszystkim w przemyśle, transporcie, handlu i budownictwie. Ponad połowa obywateli Ukrainy jest zatrudniona na stałe na podstawie umowy o pracę. Jedynie 23% wykonuje pracę zgodną z kwalifikacjami. Większość obywateli Ukrainy jest zadowolona z wykonywanej pracy, blisko połowa czuje się w pracy traktowana tak samo, jak na Ukrainie. Uważają, że Polska jest krajem otwartym na pracowników z Ukrainy, w którym pracodawcy raczej starają się im zapewnić takie

same warunki pracy, jak polskim pracownikom. Jedynie 12% jest niezadowolonych z warunków pracy w Polsce.

Brak dobrej znajomości języka polskiego utrudnia obcokrajowcom życie codzienne i załatwianie spraw urzędowych. Większość obywateli Ukrainy chciałaby lepiej poznać język polski i integrować się z polską społecznością. Problemem są dla nich przede wszystkim kontakty z urzędami, załatwianie spraw formalnych, problemy ze znalezieniem mieszkania, przemęczenie pracą. Odczuwają tęsknotę za rodziną i bliskimi, których zostawili na Ukrainie, czują się samotni, brakuje im poczucia przynależności do miejsca i poczucia stałości. Oczekują przede wszystkim pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, spraw mieszkaniowych, nauce języka polskiego, dostępie do świadczeń socjalnych, dostępie do informacji o codziennych sprawach życiowych, a także uzyskania lepszej pracy.

Podczas pobytu w Polsce większość z nich chciałaby także korzystać z różnych form kultury ukraińskiej, jak filmy ukraińskie w kinach, koncerty współczesnych ukraińskich gwiazd muzycznych oraz lokalnej prasy ukraińskojęzycznej. Większość obywateli Ukrainy korzysta stale z Internetu i kanałów społecznościowych. Najczęściej odwiedzane przez nich polskie strony internetowe i profile społecznościowe dotyczą pośrednictwa pracy oraz doradztwa prawnego.

Dla potrzeb badania wyodrębniono osobną grupę badawczą obejmującą obywateli Ukrainy mających dzieci uczące się w poznańskich szkołach. Są to w większości kobiety (72%), osoby w wieku 25-44 lata (87%). Natomiast w grupie obywateli Ukrainy nieposiadających dzieci uczących się w poznańskich szkołach przeważają mężczyźni (95%), osoby w wieku 18-44 lata (59%). Te dwie grupy różnią się stanem cywilnym, stanem rodzinnym, znajomością języka polskiego, miejscem zamieszkania podczas pobytu w Polsce oraz na Ukrainie, główną motywacją przybycia do Polski i długością pobytu oraz planami na przyszłość. Dla obywateli Ukrainy, którzy mają dzieci uczące się w poznańskich szkołach, motywacją do przyjazdu do Polski jest chęć osiedlenia się tu na stałe, natomiast dla pozostałych osób jest to chęć pracy.

W grupie osób posiadających dzieci uczące się w poznańskich szkołach:

82% jest w związku małżeńskim, 14% jest stanu wolnego, a 1% w wolnym związku

- 46% przybyło z obwodów: dnipropretowskiego, zaporoskiego, donieckiego, iwanofrankowskiego lub kijowskiego, ze wsi (9%) lub małych miast (52%)
- 91% włada językiem polskim przynajmniej na poziomie podstawowym, w tym 49% mówi swobodnie
- 40% przebywa w Polsce od 6 do 12 miesięcy, tyle samo od 2 do 3 lat (z przerwami na powrót na Ukrainę)
- 90% podczas pobytu w Polsce mieszka w Poznaniu, w tym 53% na osiedlach: Grunwald, Rataje, Wilda, Górczyn, Dębiec, Jeżyce.

W grupie obywateli Ukrainy nieposiadających dzieci uczących się w poznańskich szkołach:

- 51% jest w związku małżeńskim, 35% jest stanu wolnego, a 10% w wolnym związku
- 46% przebywa w Polsce samotnie
- 48% przybyło z obwodów: lwowskiego, kirowohradzkiego, dnipropretowskiego, kijowskiego,
- tarnopolskiego, czerkaskiego, chmielnickiego, ze wsi (13%) lub małych miast (55%)
- 66% włada językiem polskim przynajmniej na poziomie podstawowym, w tym 39% mówi swobodnie
- 26% przebywa w Polsce od 6 do 12 miesięcy, 38% od 2 do 3 lat (z przerwami na powrót na Ukrainę)
- 55% podczas pobytu w Polsce mieszka w Poznaniu, w tym 34% na osiedlach: Grunwald, Winogrady, Ogrody, Stare Miasto; 26% w Czerwonaku lub Tarnowie Podgórnym.

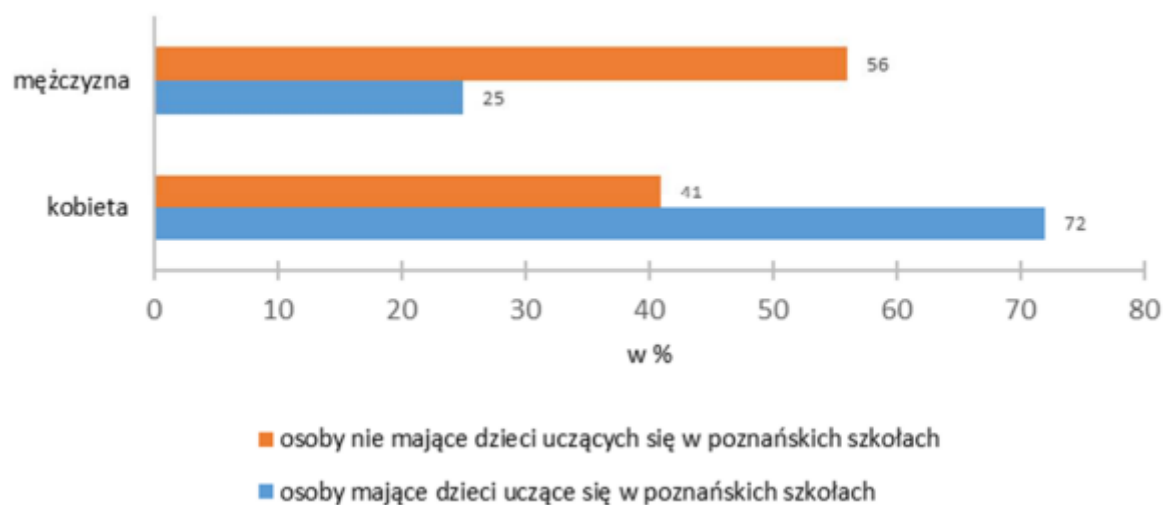
Dla obywateli Ukrainy główne motywacje do wyboru aglomeracji poznańskiej jako miejsca pobytu w Polsce stanowią:

- dobra oferta pracy (38% osoby mające dzieci i 38% osoby nie mające dzieci)
- atrakcyjność Poznania jako dobrego miejsca do życia i rozwoju (24% i 13%)
- dobra oferta edukacyjna (13% i 12%)
- chęć połączenia rodziny (11% i 4%).

Większość obywateli Ukrainy mających dzieci uczące się w poznańskich szkołach oczekuje wsparcia ze strony placówek oświatowych w adaptacji językowej i kulturowej dzieci i jest zainteresowanych w uczęszczaniu dzieci do klas przygotowawczych. 70% uczniów pochodzenia ukraińskiego i 40% dzieci z Ukrainy w przedszkolach publicznych jest objętych dodatkową nauką języka polskiego. Rodzice tych dzieci w większości planują pozostanie w Polsce na stałe. Plany pozostałej grupy obywateli Ukrainy są zróżnicowane. Część nich chciałaby pozostać na stałe w Polsce, co czwarta osoba planuje cykliczną pracę w Polsce, a co piąta emigrację do innego kraju.

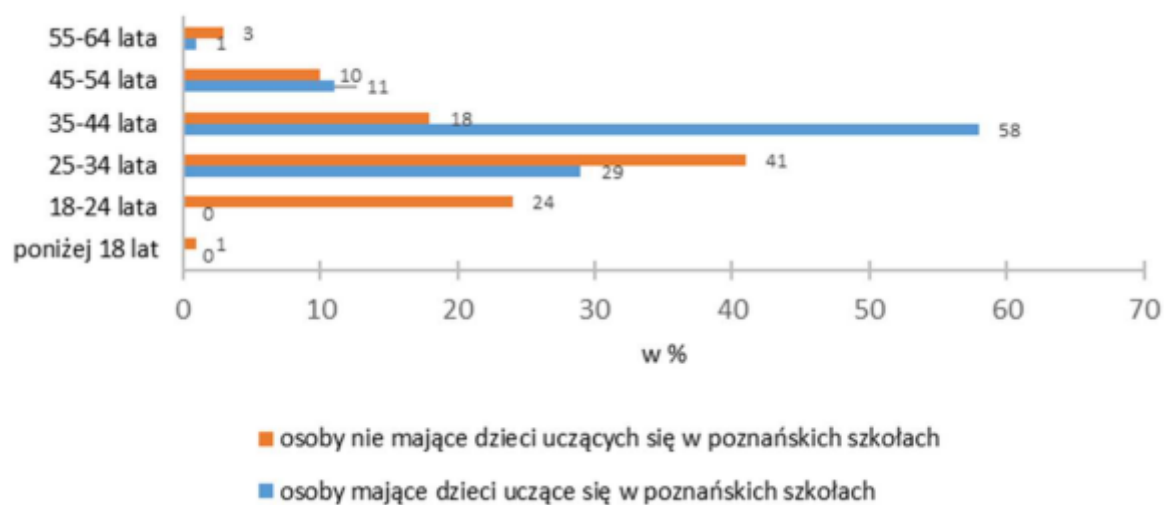
Główne motywacje do pozostania na stałe w Polsce to wyższy standard życia niż na Ukrainie, stabilność, bezpieczeństwo i rozwój Polski dający możliwości indywidualnego rozwoju, lepiej wynagradzanej pracy, wykształcenia w standardzie europejskim, a także lepsze perspektywy dla dzieci i kultura osobista Polaków.

Wykres 1 Obywatele Ukrainy w aglomeracji poznańskiej według płci

Źródło: Urząd Miasta Poznania

Wykres 2 Obywatele Ukrainy w aglomeracji poznańskiej według wieku

Źródło: Urząd Miasta Poznania

Wykres 3 Obywatele Ukrainy w aglomeracji poznańskiej według poziomu wykształcenia

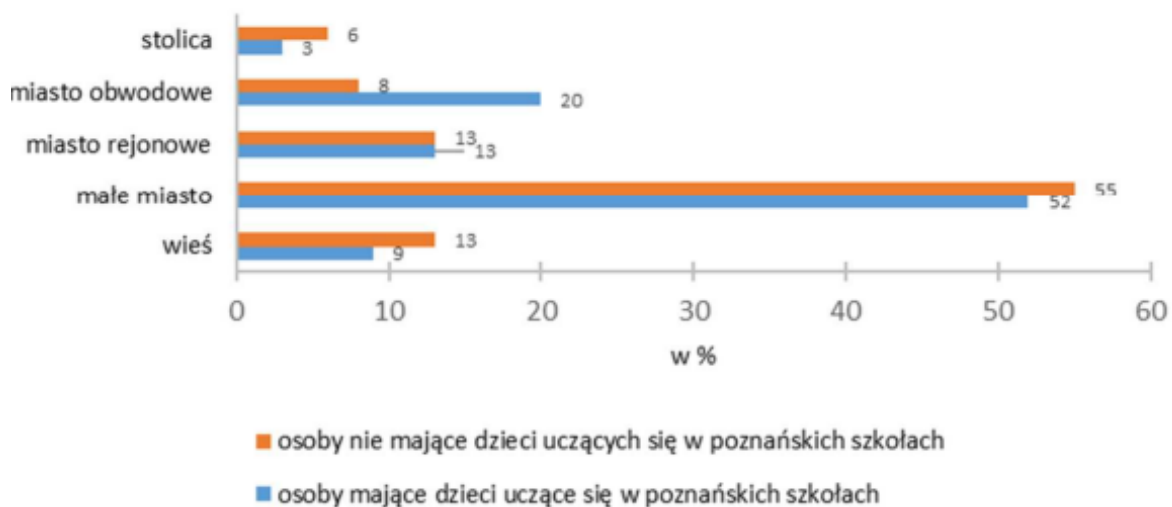
Źródło: Urząd Miasta Poznania

Wykres 4 Obywatele Ukrainy w aglomeracji poznańskiej według obwodu zamieszkania na Ukrainie

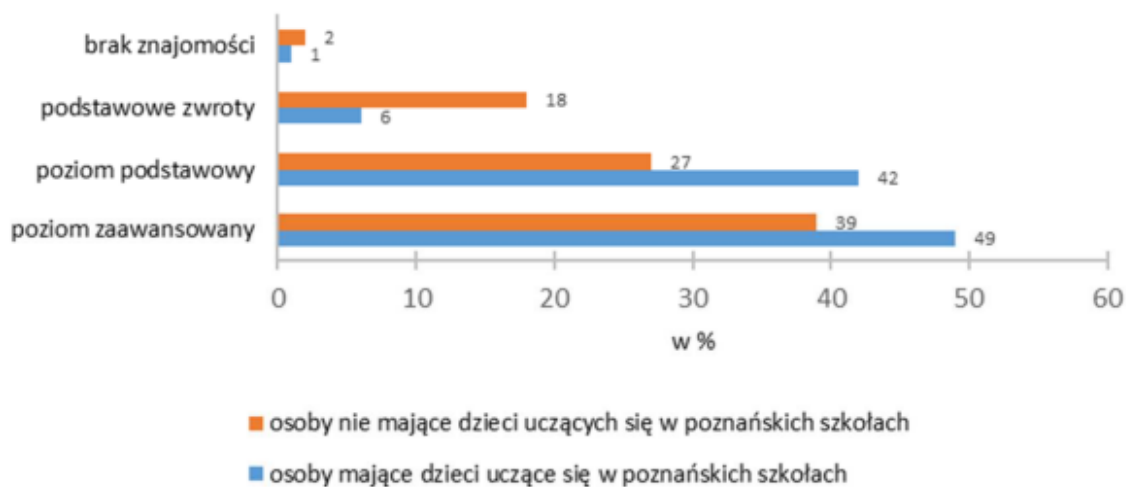
Źródło: Urząd Miasta Poznania

Wykres 5 Obywatele Ukrainy w aglomeracji poznańskiej według wielkości miejscowości zamieszkania na Ukrainie

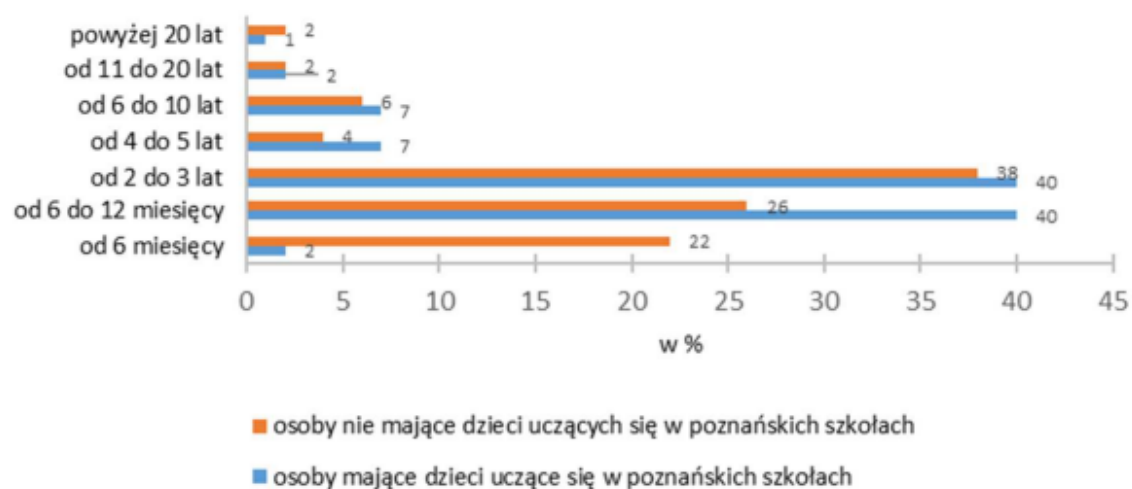
Źródło: Urząd Miasta Poznania

Wykres 6 Obywatele Ukrainy w aglomeracji poznańskiej według znajomości języka polskiego

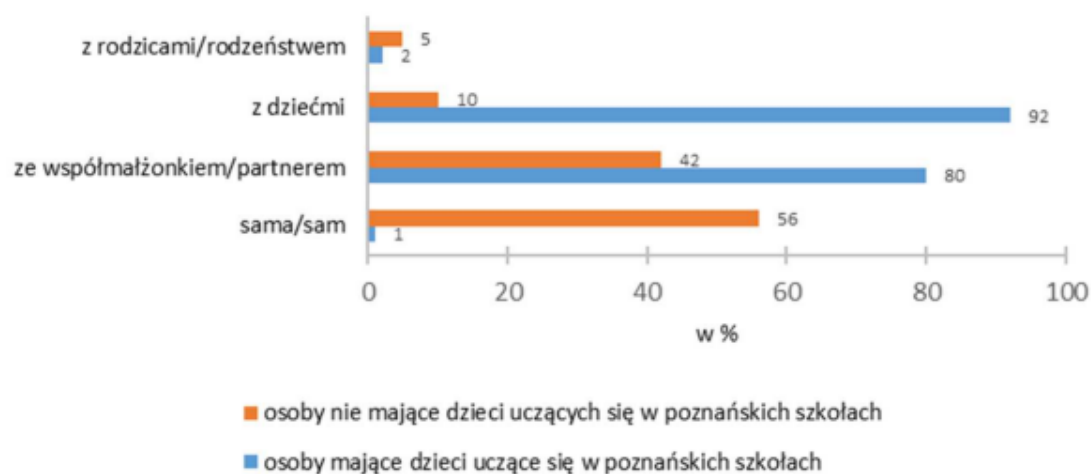
Źródło: Urząd Miasta Poznania

Wykres 7 Obywatele Ukrainy w aglomeracji poznańskiej według okresu przebywania w Polsce

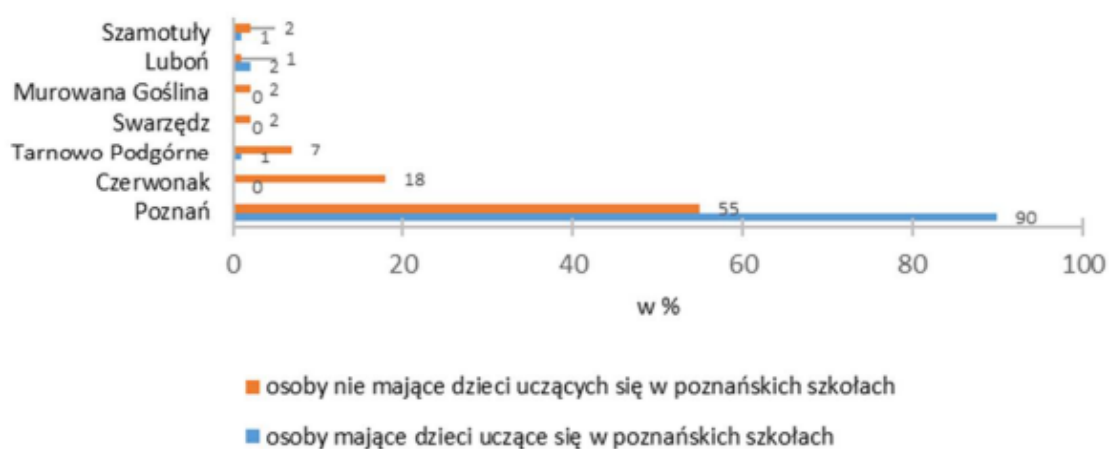
Źródło: Urząd Miasta Poznania

Wykres 8 Obywatele Ukrainy w aglomeracji poznańskiej według stanu rodzinnego w Polsce

Źródło: Urząd Miasta Poznania

Wykres 9 Obywatele Ukrainy w aglomeracji poznańskiej według miejscowości zamieszkiwania w Polsce

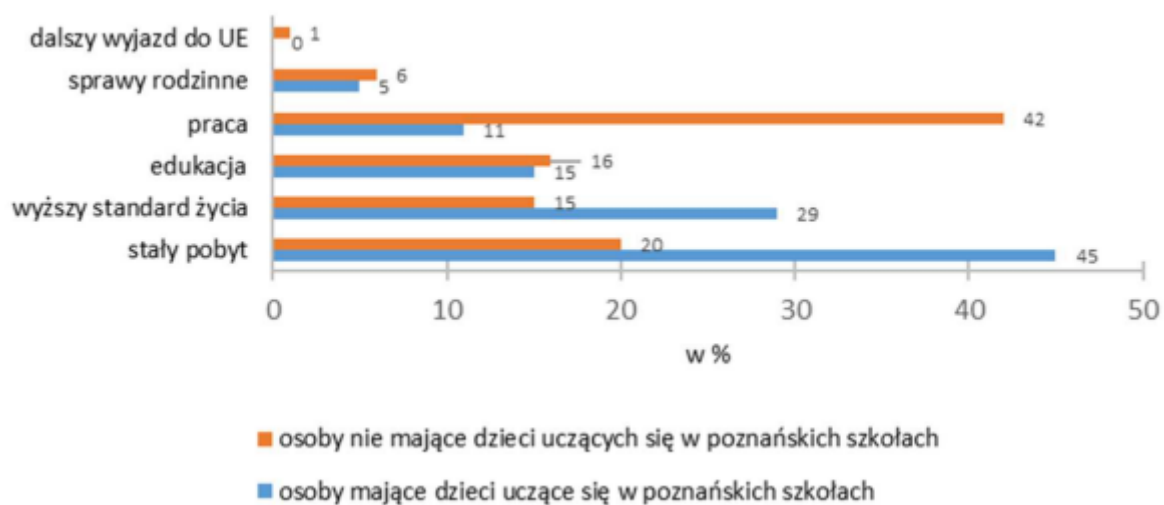
Źródło: Urząd Miasta Poznania

Wykres 10 Obywatele Ukrainy w aglomeracji poznańskiej według osiedla zamieszkiwania w Poznaniu

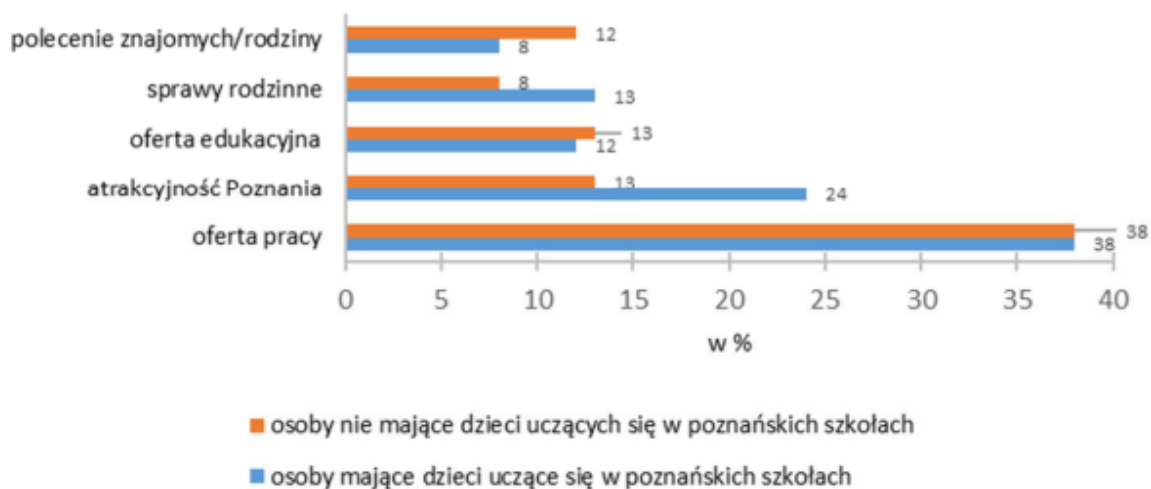
Źródło: Urząd Miasta Poznania

Wykres 11 Obywatele Ukrainy w aglomeracji poznańskiej według motywacji przyjazdu do Polski

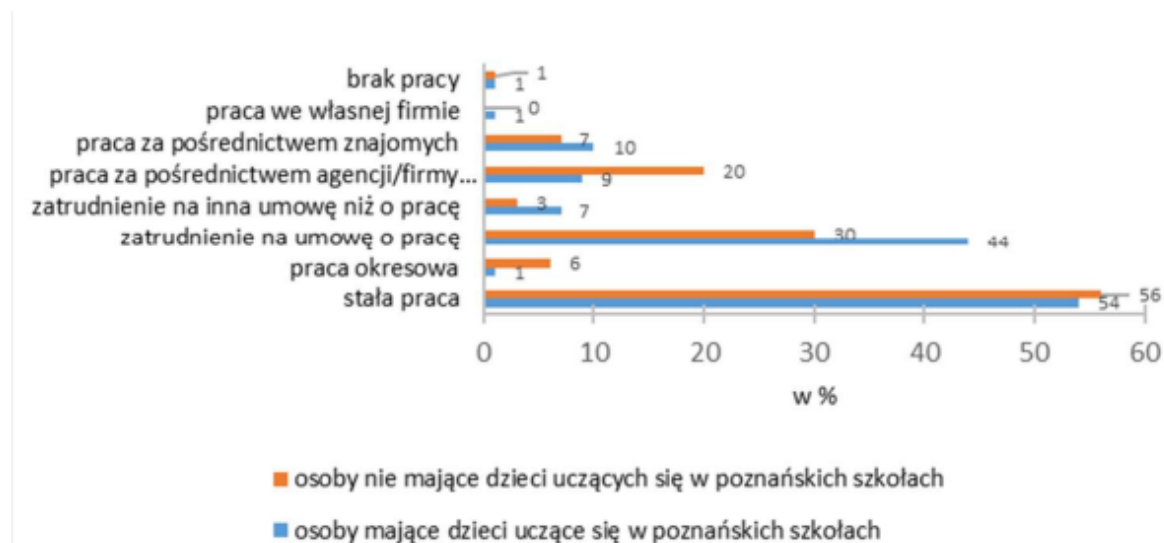
Źródło: Urząd Miasta Poznania

Wykres 12 Obywatele Ukrainy w aglomeracji poznańskiej według motywacji wyboru wielkopolski na pobyt

Źródło: Urząd Miasta Poznania

Wykres 13 Obywatele Ukrainy w aglomeracji poznańskiej według sytuacji na rynku pracy

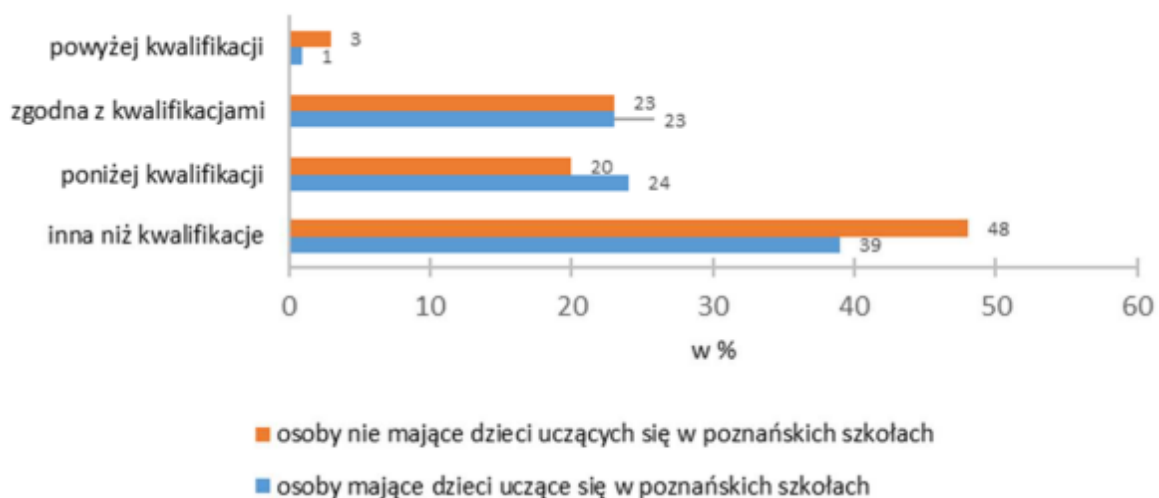
Źródło: Urząd Miasta Poznania

Wykres 14 Obywatele Ukrainy w aglomeracji poznańskiej według branży zatrudnienia w Polsce

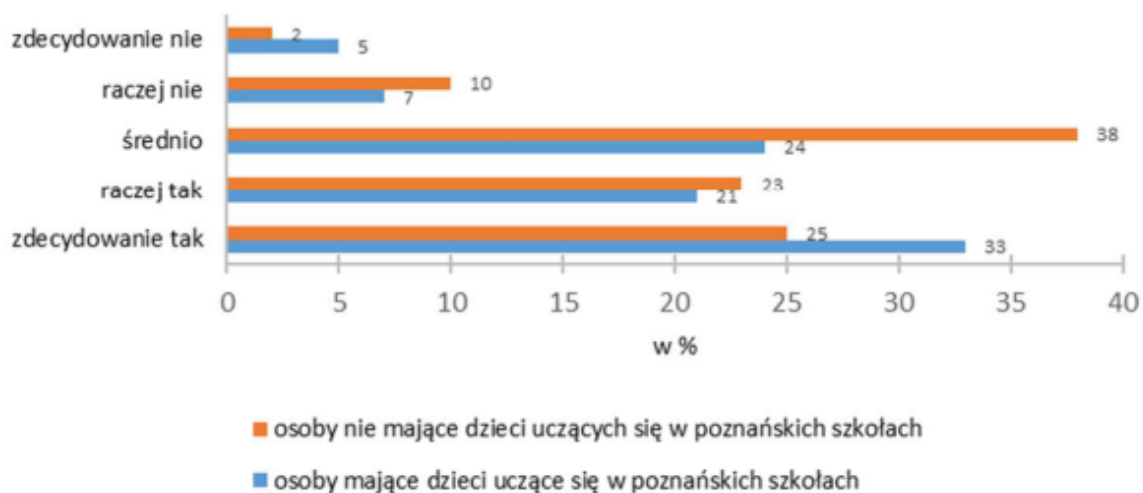
Źródło: Urząd Miasta Poznania

Wykres 15 Obywatele Ukrainy w aglomeracji poznańskiej według kwalifikacji i wykonywanej pracy w Polsce

Źródło: Urząd Miasta Poznania

Wykres 16 Obywatele Ukrainy w aglomeracji poznańskiej według poziomu zadowolenia z wykonywanej pracy w Polsce

Źródło: Urząd Miasta Poznania

Wykres 17 Obywatele Ukrainy w aglomeracji poznańskiej według problemów w trakcie pobytu w Polsce

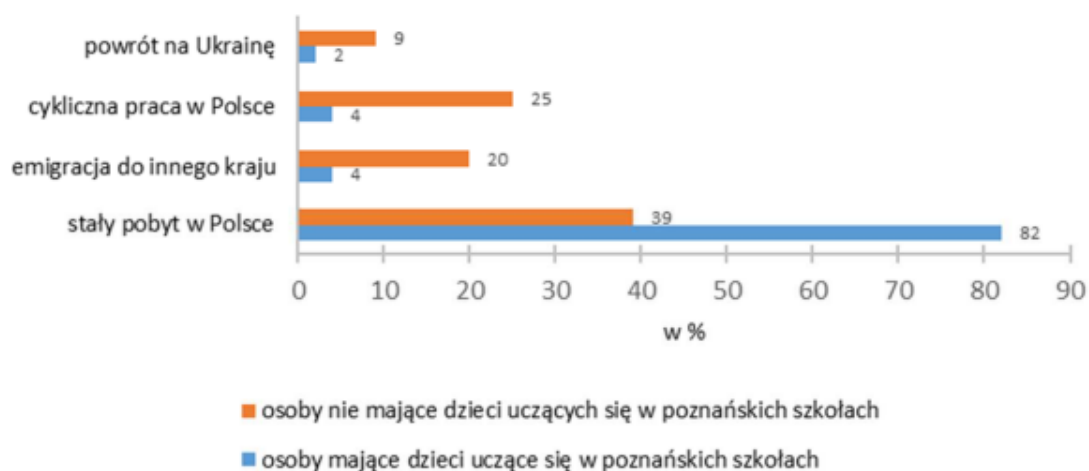
Źródło: Urząd Miasta Poznania

Wykres 18 Obywatele Ukrainy w aglomeracji poznańskiej według oczekiwań na pomoc podczas pobytu w Polsce

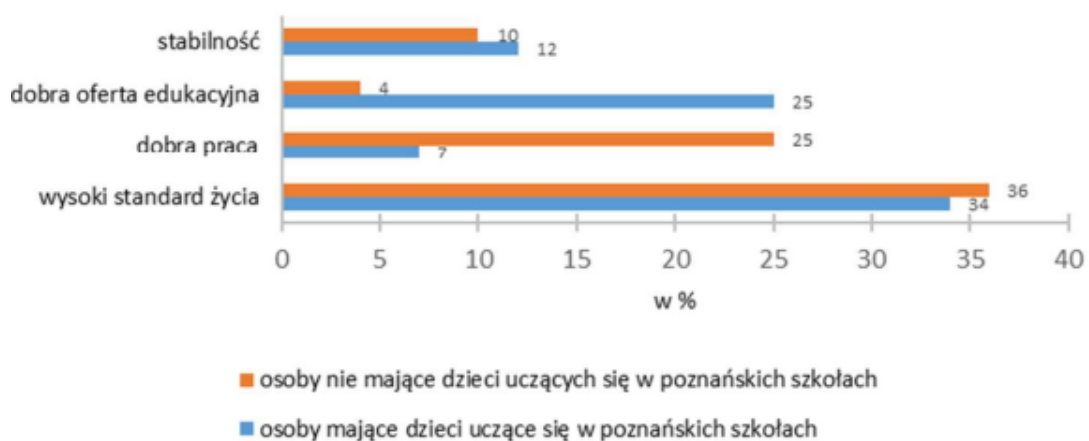
Źródło: Urząd Miasta Poznania

Wykres 19 Obywatele Ukrainy w aglomeracji poznańskiej według planów życiowych

Źródło: Urząd Miasta Poznania

Wykres 20 Obywatele Ukrainy w aglomeracji poznańskiej według motywacji do pozostania na stałe w Polsce

Źródło: Urząd Miasta Poznania